

ŠEDÝ ZÁKAL

NENÍ DŮVOD K OBAVÁM

Obsah

Úvod – Operace šedého zákalu – nový pohled na svět	3
Názory těch, kteří již vědí	4
Seznamte se: Šedý zákal	5
Jak a kde se šedý zákal léčí	6
Přednosti laserové operace	7
Typy nitroočních čoček	8
Co byste měli vědět	8
Před zákrokem – Diagnostika a vstupní vyšetření	9
V den operace	10
Průběh operace	10
Domácí péče po operaci	11
Pooperační péče	11
Rozhovor s lékařem	12
O nás	13

Operace šedého zákalu – nový pohled na svět

Ačkoli se dnes o šedém zákalu běžně hovoří, vyvolává u mnohých lidí strach a obavy. Je to pochopitelné, zrak je nejdůležitějším lidským smyslem a s představou výrazného zhoršení nebo i ztráty zraku se člověk vyrovnává těžko. Ale obavy v tomto případě skutečně nejsou na místě. Pokud se s problematikou šedého zákalu seznámíte, velmi rychle si uvědomíte, že není důvod se strachovat, natož léčbu odkládat. Ani nemusíte čekat, až se vám zrak výrazně zhorší, ani až onemocní „uzraje.“ Léčbu můžete podstoupit ještě dříve, než vám příznaky šedého zákalu značně zkomplikují život. Uvidíte, že pohled na svět bude hned veselejší.

Abyste ale nemuseli informace o šedém zákalu hledat v časopisech a na internetu, kde se nakonec ztratíte v záplavě informací, rozdílných názorů a bohužel často

i ne zcela přesných údajů, připravili jsme pro vás malého průvodce. Na jeho stránkách najdete kompletní informace o šedém zákalu, o léčbě, operacích, typech nitroočních čoček a o všem, co vás bude zajímat ve chvíli, kdy vám nebo někomu blízkému bude šedý zákal diagnostikován.

Pravdivost a správnost informací je zaručena – na obsahu příručky se podíleli ti nejlepší oční specialisté, kteří se šedému zákalu a jeho léčbě dnes a denně věnují. Navíc se stále vzdělávají a pracují s tou nejlepší přístrojovou technikou, která je v současné době pro léčbu šedého zákalu k dispozici. Přinášíme vám ucelené informace a odpovědi na veškeré otázky, které si nejspíš před operací šedého zákalu kladete. Věříme, že příručka natolik usnadní a urychlí vaše rozhodování, že se na operaci a dny bez šedého zákalu dokonce budete těšit.

Chantal Poullain, herečka a zpěvačka

Z ničeho nic se mi začalo zhoršovat vidění – hlavně na čtení. Znamenalo to pro mne obrovský problém při hledání kontaktů v mobilu nebo třeba repliky ve scénáři. Myslela jsem, že mi prostě přibývají dioptrie. Když mi lékaři řekli, že mám šedý zákal, trochu mě to vyděsilo. Teprve poté jsem si najednou uvědomila, že vlastně všechny barevné odstíny vidím tak trochu dožluta. Oči považuji za nejdůležitější část těla. Umím si možná představit, že bych nechodila, ale vidět prostě musím. Proto jsem se rozhodla šedý zákal řešit a objednala

jsem se do DuoVize. Zákroku jsem se trochu bála, proto jsem zvolila nejnovější metodu – operaci šedého zákalu pomocí femtosekundového laseru. Vše trvalo jen pár minut a jsem velmi spokojená. Nechala jsem si totiž implantovat multifokální nitrooční čočku, která mě zbavila dioptrií do dálky i na čtení. Krásné je, že zase vidím svět ve všech jeho barvách a navíc neztrácím čas hledáním brýlí. Tento fakt a kvalitní práce oční kliniky jsou pro mne rozhodující.

Jaroslav Skokan

Pan Jaroslav nosil brýle už od dětství. Krátkozrakost u něj dosáhla hodnot až -5 dioptrií. Později se přidaly i dioptrie na blízko a následně také šedý zákal.

V NeoVizi Jaroslav podstoupil implantaci multifokální nitrooční čočky. „Nevěřil jsem, že všechny mé problémy se zrakem vyřeší jediná operace. Ta změna se vůbec nedá popsat!“

„Vidění do dálky se mi začalo zhoršovat už asi ve 4. třídě základní školy. Nakonec se mi vada ustálila na -5 dioptriích.

Po čtyřicítce mi navíc začaly přibývat dioptrie na blízko, takže jsem si pořídil multifokální brýle. Jenomže se mi dioptrické hodnoty neustále měnily a musel jsem si pořád kupovat nová a nová skla. Jen za poslední dva roky jsem za brýle utratil asi 18 tisíc,“ popisuje své potíže pan Skokan.

„K tomu všemu jsem měl ještě pocit, že se na svět dívám jako přes špinavou záclonu. Pořád jsem si čistil brýle i okno auta, ale byl to šedý zákal. Do té doby jsem oči

moc neřešil, prostě jsem si vždycky jen koupil nové brýle. Zákal mě už ale přiměl situaci řešit," vysvětluje Jaroslav. Lékaři v NeoVizi doporučili panu Skokanovi implantaci multifokální nitrooční čočky AcrySof ReSTOR, která vyřeší jak šedý zákal, tak vidění na blízko i do dálky. „Operace proběhla velmi rychle. Měl jsem trochu obavy, ale vůbec to nebolelo. Hned druhý den ráno jsem si z oka sundal obvaz a jel jsem autem na kontrolu. Najednou jsem viděl! Před zákrokem jsem nevěřil, že všechny mé problémy se zrakem vyřeší jediná operace. Teď vidím jasné barvy a všechny detaily. Ta změna se vůbec nedá popsat,“ usmívá se pan Jaroslav.

Seznamte se: Šedý zákal

Čočka je součástí optického aparátu oka, má schopnost akomodovat, takže umožňuje velmi rychle zaostřovat a sledovat jak blízké, tak i vzdálené předměty. Současně slouží jako přirozená ochrana před UV zářením. Pokud oko postihne šedý zákal (odborně katarakta), dochází v oku k chemickým změnám a jinak průhledná tkáň oční čočky se začne kalit a ztrácí průhlednost. To se může na oku projevit jako zblednutí či zešednutí oka v oblasti zornice.

Šedý zákal se nejčastěji objevuje ve vyšším věku, kdy postupující zakalení oční čočky způsobuje nepříjemné, ale nebolestivé příznaky – například rozostřené a zamřené vidění připomínající pohled přes špinavé či zamrzlé okno. Objevuje se citlivost na silnější světlo a na oslnění, někdy také zdvojené vidění, zkreslený obraz pozorovaného předmětu, běžné je také odlišné vnímání barev.

I když počáteční potíže nemusí být velké a šedý zákal není na oku nijak patrný, postupně se rozvíjí a zkalení čočky se zvětšuje, takže i příznaky se mohou časem zhoršovat. Katarakta se může projevit na jednom i na obou očích. Průběh nemoci je však individuální, takže nelze odhadnout, jak rychle bude nemoc postupovat – může se rozvíjet měsíce i roky. Při neléčení může katarakta dokonce způsobit slepotu, to však v našich podmínkách nehrozí neboť léčba je dostupná a každý pacient je léčen včas.

I když je dnes léčba šedého zákalu zcela běžná, přesné příčiny jeho vzniku nejsou známy. Jedná se o multifaktoriální onemocnění, tedy onemocnění způsobené více faktory. V každém případě souvisí s přirozeným stárnutím oční čočky: až u poloviny populace se projevuje ve věku nad 65 let a ve věkové kategorii nad 75 let je touto nemo-

ci postiženo až 70 % osob. Proto se také můžete setkat s termínem senilní nebo stařecká katarakta. Šedý zákal se však může objevit také u mladších pacientů neboť ke zkalení čočky může dojít i z jiných důvodů, než je stárnutí. Katarakta může být způsobena užíváním některých léků (nejčastěji kortikosteroidů), UV zářením, RTG paprsky, infračerveným světlem, určitý vliv mohou mít také vyšší dioptrické vady. Vznik šedého zákalu často souvisí s některými metabolickými a systémovými nebo očními chorobami jako je např. cukrovka, zarděnky, toxoplazmóza, zánět duhovky či glaukom (zelený zákal). Určitou roli hraje i dědičnost, ta však pouze ovlivňuje, zda se šedý zákal objeví dříve či později. Zvláštním typem katarakty je vrozená forma nemoci. Objevuje se zejména v případě, kdy matka v časném stádiu těhotenství prodělala infekční onemocnění např. zarděnky či toxoplazmózu, a u dětí v případě celkového postižení. Z důvodů včasné diagnostiky katarakty, která zabrání trvalému poškození zraku, jsou proto novorozenci vyšetřováni již v porodnici. Příčinou jednostranného šedého zákalu bývá většinou mechanické poranění, úraz, tupý úder do oka, kdy dojde k jeho pohmoždění. Neznamená to však, že se po každém úrazu šedý zákal objeví. Důležité je také zmínit, že onemocnění více postihuje ženy a rozvoj nemoci negativně ovlivňuje špatná životospráva, užívání drog a kouření. Šedému zákalu se bohužel nedá nijak zabránit, ovlivnit můžete pouze předčasný vznik nemoci. Prevence spočívá v používání slunečních brýlí s UV ochranou, vhodný je zdravý životní styl a zejména vyvážená strava bohatá na antioxidanty, hlavně vitaminy A a E, které jsou důležité pro zdraví celého očního aparátu a chrání čočku před poškozením.

Jak a kde se šedý zákal léčí

Současná medicína sice často dokáže nemožné a využívá širokou škálu moderních léčiv a terapií, šedý zákal lze však řešit jen jediným způsobem – operací. V současné době existují dva způsoby provedení operace – kromě klasické ultrazvukové metody se provádí také moderní a šetrnější operace laserová. Princip operací je stejný – během operace je zakalená čočka nahrazena umělou nitrooční čočkou. Ta pak zůstává v oku po celý zbytek života, nevyžaduje údržbu, čištění ani není v průběhu dalších let nutná její výměna.

Řada lidí, zvláště pokud nemoc běžné činnosti nijak nekomplikuje, odkládá řešení šedého zákalu na pozdější dobu. U šedého zákalu však odklad a čekání, až se zákal zvětší a příznaky zhorší, není na místě. Čím dříve budete šedý zákal řešit, tím lépe. U rozvinuté nemoci jsou už zrakové potíže větší a zhoršené vidění může značně ovlivňovat kvalitu vašeho života. Zakalená oční čočka je navíc tvrdší a její odstranění náročnější. Takže čím dříve přijdete, tím bude operace šetrnější.

Ultrazvuková operace

Při ultrazvukové metodě se nejprve provedou speciální drobné řezy v rohovce oka, jádro čočky se pomocí ultrazvuku bezbolestně rozmělní a z oka odsaje. Jedná se o tzv. fakoemulzifikaci. Na místo původní oční čočky se pak vloží umělá nitrooční čočka (standardně jednoohnisková neboli monofokální čočka), která původní čočku dokonale nahradí a umožní bezproblémové vidění. Monofokální oční čočka umožní zaostřit jen na jednu vzdálenost, zpravidla do dálky. Na druhou vzdálenost, do blízka, pak budete potřebovat brýle. Zákrok probíhá ambulantně, trvá přibližně 20 minut a ihned po operaci můžete odejít domů. Operace se provádí nejprve na jednom oku. Pokud je postiženo i druhé oko, operuje se s odstupem několika dnů.

Operace je nebolestivá, šetrná a provádí se ambulantně. Ultrazvukovou metodu při použití standardní čočky plně hradí zdravotní pojišťovny.

Laserová operace

Laserová operace šedého zákalu je nejmodernější, maximálně přesná metoda odstranění šedého zákalu, která je zárukou bezpečnosti a šetrnosti. Laser během operace částečně či plně nahrazuje ultrazvuk, ostré nástroje a skalpel. Při operaci je využíván femtosekundový laser, který je 10x přesnější než člověk a až o 96 % šetrnější než ultrazvuk. V zahraničí se tato metoda označuje jako femtokatarakta.

Při operaci se v České republice používají femtosekundové lasery LenSx a VICTUS, což jsou jediné laserové technologie určené pro operaci šedého zákalu. Laserový přístroj na počátku operace pomocí integrovaného očního tomografu OCT proměří všechny vnitřní struktury oka. Chirurg zajistí správné nastavení přístroje včetně požadované velikosti řezů, centraci capsulorhexe (kruhové otevření pouzdra čočky) a způsob rozmělnění zkalené čočky. Teprve poté, co přístroj potvrdí, že nastavení požadovaných parametrů je bezpečné, je zahájena plně robotická laserová operace. Laser provede veškeré úkony automaticky a na závěr jen chirurgovi ohlásí ukončení operace. Celý proces operace trvá 40–50 vteřin. Následně chirurg odsaje rozmělněné čočkové hmoty z oka.

CO BYSTE MĚLI VĚDĚT:

Laserová operace šedého zákalu není hrazena z veřejného zdravotního pojištění. Zdravotní pojišťovny hradí jen odstranění šedého zákalu ultrazvukovou metodou (fakoemulzifikace). Laserovou operaci si pacient hradí sám.

Přednosti laserové operace

Zárok probíhá bez skalpelu

Při laserové operaci šedého zákalu se nepoužívají žádné ostré nástroje. Skalpel je nahrazen laserovým paprskem, který je řízen počítačem. Při zákroku jsou tedy vyloučeny chyby způsobené chirurgem při manuální technice. Operační řezy tak mají přesnou velikost, tvar i umístění. Průběh operace je vždy pečlivě sledován a kontrolován chirurgem.

Bezpečnost a přesnost

Použití laseru vždy zaručí dokonalé provedení operačních řezů a otevření pouzdra čočky. Dokonalé otevření pouzdra čočky zajistí přesnou polohu umělé nitrooční čočky v oku, což je důležité zejména při implantaci multifokálních čoček a může to mít zásadní vliv na pooperační uložení umělé čočky a na kvalitu vidění.

Individualizovaná operace

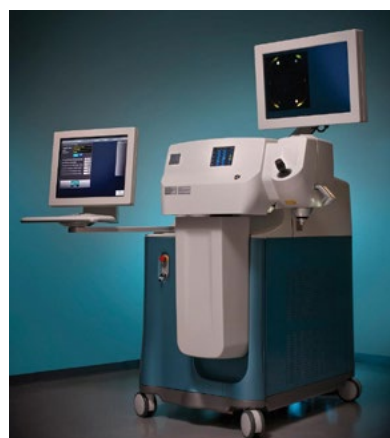
Přístroj během operace využívá všechny parametry získané na základě individuálních měření oka pacienta. V průběhu zákroku je celý postup kontrolován integrovaným očním koherenčním tomografem (OCT), který detailně zobrazuje vnitřní struktury oka. Operace je tak maximálně přizpůsobena každému oku přímo na míru, což zaručí jak dokonalou přesnost, tak i významné snížení výskytu komplikací oproti běžné operaci šedého zákalu.

Rychlá rekonvalescence

Použití laserového paprsku významně zkracuje dobu hojení a rekonvalescence. To je dáno nejen přesností, jemností a šetrností laserového paprsku, ale i tím, že laser při operaci využívá o 50 % méně energie, než je třeba při manuální metodě.

Korekce očních vad

Během laserového zákroku lze vyřešit nejen šedý zákal, ale i astigmatismus, takže pacient, který nosil brýle z důvodů tzv. cylindrické vady, je může po operaci natrvalo odložit. Současně s šedým zákallem je také možné odstranit dioptrickou vadu (krátkozrakost, dalekozrakost i presbyopii) – stačí zvolit vhodný typ nitrooční čočky.

VĚDĚLI JSTE, ŽE... recenze najdete na portálech?

DuoVize
Oční klinika Praha

[Facebook](#) [Lékaři-online.cz](#)
[Firmy.cz](#) [Google+](#)

NeoVize
Oční klinika Brno

[Facebook](#) [Lékaři-online.cz](#)
[Firmy.cz](#) [Google+](#)

Typy nitroočních čoček

Při operaci šedého zákalu se původní zakalená oční čočka nahrazuje umělou nitrooční čočkou. Ta je vyrobena z nejkvalitnějších, dlouhodobě prověřených biokompatibilních materiálů. Používá se hydrofobní akrylát, měkký, poddajný materiál, který je pro lidský organismus přijatelný a oko nijak nedráždí. V oku zůstává umělá čočka natrvalo až do konce života, v průběhu let ji není třeba vyměňovat ani čistit. Obvyklá optická síla přirozené oční čočky je okolo +22 dioptrií a bývá u každého člověka jiná. Potřebná dioptrická síla nové umělé čočky se stanovuje po detailním vyšetření a pomocí biometrického výpočtu po změření oka. Typ nitroočních čoček se volí s ohledem na problém a požadavky pacienta na vidění. Operace šedého zákalu je pacientovi hrazena ze zdravotního pojištění. V rámci zdravotního pojištění má ale pacient nárok pouze na tzv. základní (standardní) nitrooční čočku – čočku, která odstraní dioptrie na jednu vzdálenost (buď na blízko, nebo do dálky) a na druhou vzdálenost pacient musí nosit brýle. Pokud ale pacient chce snížit svoji závislost na brýlích, může zvolit tzv. multifokální nebo trifokální nitrooční čočku. Monofokální nitrooční čočky zajistí ostré vidění na jednu vzdálenost – buď na blízko, nebo do dálky. Multifokální nitrooční čočky zlepšují vidění na blízko i na dálku i na střední vzdálenost, což pak také umožňuje pacientům snížit potřebu brýlí nebo i natrvalo odložit brýle. Jak je to možné? Multifokální čočky jsou tvořeny takzvanými vizuálními zónami, přičemž některé zóny čočky řeší vidění na blízko, jiné na dálku, a tak umožňují

ňují ostré vidění obrazu v různých vzdálenostech. Tento typ čoček vyžaduje spolupráci mozku a pacienti si musí na čočky zvyknout. Jiný typ multifokálních čoček jsou čočky akomodační, které díky své promyšlené konstrukci využívají vlastních akomodačních mechanismů lidského oka, a tak umožňují zaostřit objekty v různých vzdálenostech. V nabídce očních klinik bývá také trifokální čočka, jež ve srovnání s multifokální čočkou zajišťuje lepší vidění na střední vzdálenost (např. na počítač).

Pokud pacient preferuje dokonalé vidění za šera a za tmy, může zvolit tzv. asférickou čočku. Pro odstranění astigmatismu se používají tzv. torické nitrooční čočky.

V každém případě by však nitrooční čočky monofokální i multifokální měly být vybaveny tzv. žlutým filtrem. Jedná se o speciální čočky, které patří ke světovému standardu a ve vyspělých zemích jsou používány automaticky. Žlutý filtr umí zachytit nebezpečné složky denního světla způsobující poškození sítnice (tzv. modré světlo), omezuje jejich průnik do oka a tím snižuje riziko poškození sítnice a následné zhoršování zraku v důsledku vzniku sítnicové makulární degenerace.

CO BYSTE MĚLI VĚDĚT:

- Kliniky, kde si necháte odoperovat šedý zákal, můžete zvolit na základě doporučení vašeho očního lékaře nebo si pracoviště, kde chcete být operováni, můžete vybrat sami.
- Při výběru kliniky dejte na doporučení a reference pacientů, kteří již zákrok podstoupili. Informujte se přímo na klinice a zajímejte se, na jaké zákroky se pracoviště specializuje, zda se může pochlubit dlouholetými zkušenostmi a odbornou erudicí lékařů a jakou přístrojovou techniku používají.
- Na zvolené klinice vždy podstoupíte důkladné oční vyšetření s rozšířením zornice a vyšetřením očního pozadí.
- Typy používaných nitroočních čoček se na jednotlivých klinikách mohou lišit. Pokud se pro operaci šedého zákalu rozhodnete, lékař vám jednotlivé typy čoček podrobně představí a s ohledem na vaše potřeby a priority vám doporučí ty nejvhodnější. Zajímejte se o kvalitu čoček, o jejich výrobce, či jak dlouho se dané čočky používají a jakou mají certifikaci.

- Ještě před operací se zajímejte, zda jsou doporučované umělé oční čočky vybaveny filtrem, který chrání sítnici oka. Tyto čočky se označují jako žluté nebo jako čočky se žlutým filtrem.
- Operace šedého zákalu (fakoemulzifikace) při použití standardní monofokální nitrooční čočky je vždy hrazena vaší zdravotní pojišťovnou. Chcete-li současně omezit či zcela odstranit svoji závislost na brýlích, můžete zvolit doplatkové řešení. Stejně tak pokud se rozhodnete pro laserovou metodu, musíte počítat s doplatkem, protože tu zdravotní pojišťovny nehradí.
- Zajímejte se, co vše vám v rámci operace klinika poskytuje. Některá pracoviště nabízejí automaticky v ceně zákroku to nejlepší, co je k dispozici – tedy čočku se žlutým filtrem a např. i speciální ochranný gel, jenž brání poškození oční rohovky a urychluje operaci. Jinde filtr i gel mohou považovat za nadstandard a požadují nemalý doplatek. Neplaťte, co nemusíte, a předem se na tyto věci informujte!

Před zákrokem – Diagnostika a vstupní vyšetření

Přestože vám šedý zákal diagnostikoval váš oční lékař a různá vyšetření jste již podstoupili, počítejte s tím, že komplexní vyšetření absolvujete i na klinice, kde vás budou operovat. Bez podrobného vyšetření se lékaři neobejdou, neboť je zárukou toho nejlepšího výsledku. Podrobné vstupní vyšetření většinou trvá 90 minut, je bezbolestné a nevyžaduje žádnou speciální přípravu. S sebou si vezměte občanský průkaz, kartičku zdravotní pojišťovny, brýle, které nosíte, seznam léků, jež užíváte, a případně i doporučení očního lékaře. Doporučení však není nutné.

- Vyšetření před operací šedého zákalu vždy začíná tzv. anamnézou. Ta slouží k zjištění důležitých informací týkajících se vašeho zdravotního stavu a zrakových vad, a to včetně očních vad v rodině.
- Během vyšetření odborná sestra také změří brýle, které aktuálně používáte, a zkontroluje, jak s brýlemi i bez brýlí čtete.
- Každé oko vám bude vyšetřeno zvlášť.
- Na speciálních přístrojích vám budou změřeny dioptrické vady oka, nitrooční tlak a po rozkapání oka podstoupíte vyšetření zadní části oka (zrakový nerv, sítnice a sklivec).
- V rámci vyšetření absolvujete také biometrické vyšetření, během kterého budou zjištěny parametry pro výpočet nové umělé nitrooční čočky, která vám bude při operaci šedého zákalu do oka implantována.
- Pokud je vaše onemocnění již v pokročilém stádiu a některé údaje nelze kvůli zakalené čočce změřit, přistupuje se k ultrazvukovému vyšetření oka nebo k vyšetření na dalším z přístrojů, tzv. pentacamu, pomocí kterého lékař zjistí podrobné informace o celém předním segmentu oka, tloušťce, zakřivení a tvaru rohovky a další parametry.
- Vstupní vyšetření zakončíte konzultací u odborného očního lékaře, který vyšetření oka dokončí a současně vám vysvětlí detaily zákroku, průběh operace a doporučí vám to nejlepší řešení i vhodnou umělou nitrooční čočku.
- Díky možnostem moderní medicíny můžete současně s šedým zákallem požadovat i vyřešení dalších zrakových problémů (např. si můžete nechat odstranit astigmatismus, vyřešit dioptrickou vadu). Nebojte se proto lékaře během vstupní prohlídky na cokoli zeptat a prokonzultovat všechny možnosti operace. Operace šedého zákalu je jedinečnou příležitostí rozhodnout, jak se po zákroku budete dívat na svět.
- Před operací musíte také navštívit svého praktického lékaře. Ten provede interní předoperační vyšetření a potvrdí, zda se můžete podrobit operaci. Zpráva o předoperačním vyšetření nesmí být v době operace starší 14 dnů. To znamená, že pokud budete muset termín plánované operace zrušit a přeobjednat se na později, musíte předoperační vyšetření u vašeho praktického lékaře podstoupit znovu.

V den operace

Zárok patří k nejbezpečnějším a neúčinnějším operacím. Operace se provádí ambulantně, to znamená, že na kliniku přijdete ráno v den operace a ve stejný den také z kliniky odejdete.

Na kliniku se v každém případě dostavte včas, v termínu, na který jste objednáni. Ráno před operací nepoužívejte make-up ani mastný krém, nepoužívejte řasenku ani jiná oční léčidla. V den operace byste neměli být nachlazení, mít opar ani zvýšenou teplotu.

Před zákrokem se v předsálí převléknete do domácího oděvu, sestřičky vám dají sterilní plášť (empír) a usadíte se do pohodlných křesel. Sestřičky vám do operovaného oka nakapou antibiotické kapky a kapky na rozšíření zornice. Znečitlivující kapky zaručí bezbolestnost zákroku. Po celou dobu přípravy i při samotné operaci ošetřující personál udělá maximum, abyste se cítili bezpečně a příjemně. Těsně před operací se vám představí operující lékař, podrobně vás seznámí s průběhem zákroku a odvede vás na operační sál.

Průběh operace

Výkon je bezbolestný neboť povrch a vnitřní struktury oka jsou znečitlivěny kapkami, které vám sestřička aplikuje do oka ještě před operací. Těsně před zákrokem, již na operačním sále, vám sestra očistí okolí oka dezinfekčním roztokem, na obličej přiloží sterilní operační roušku a na oko nasadí speciální fixátor, který drží oční víčko a nedovolí vám při operaci mrknout. Průběh operace se liší dle typu zákroku, po celou dobu operace vás však bude lékař slovně provázet jednotlivými úkony a informovat o průběhu operace.

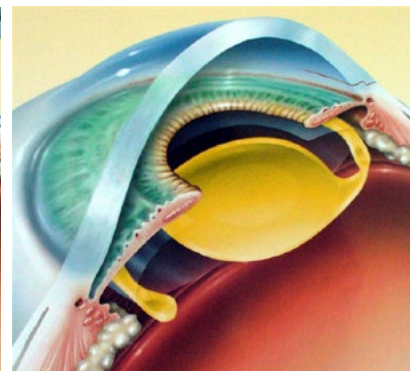
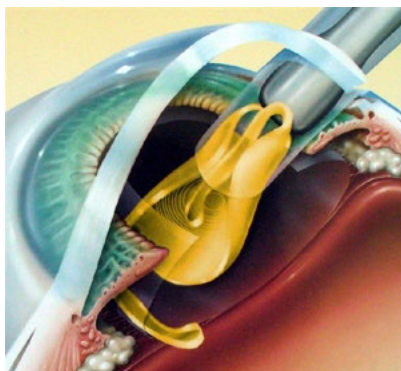
Ultrazvuková operace

se provádí pod speciálním mikroskopem a není dlouhá, během 15–20 minut bude vše hotovo. Při operaci budete pohodlně ležet na operačním lůžku. Zaujměte pohodlnou polohu, sestřička se bude snažit lůžko upravit, podložit vám hlavu či nohy, abyste byli spokojeni a během operace vydrželi ležet bez hnutí. Ale nemějte strach, ošetřující personál je okamžitě připraven reagovat na vaše podněty a pocity, takže pokud se potřebujete pohnout, kýchnout nebo zakašlat, stačí vše dopředu lékaři oznámit. Lékař přeruší práci, počká, až budete zase v klidu, a poté bude operace bez problémů pokračovat.

Po úvodní přípravě bude rozsvíceno ostré světlo mikroskopu, aby bylo operační pole dobře viditelné. Lékař provede na rohovce malý řez (pouze 2,2 mm), kterým pak zavádí do oka speciální mikrochirurgické nástroje. Do oka se bezprostředně poté vstříkne operační gel, který chrání jemné struktury oka před poškozením po celou dobu operace. Ultrazvukovým přístrojem lékař rozdrtí a rozmělní zakalenou oční čočku a její částičky pak z oka řízeným podtlakem odsaje (fakoemulzifikace). Do prázdného čočkového pouzdra, které v oku zůstalo, se implantuje umělá nitrooční čočka. Tím je vlastní výkon ukončen, neboť mikrořez na rohovce se díky malé velikosti snadno uzavře sám, šití operační rány není nutné.

Jak se čočka do oka vkládá?

Současné nitrooční čočky jsou velmi kvalitní, říká se jim také měkké, neboť jsou pružné, poddajné a velmi tenké. Díky jejich vlastnostem lze před implantací „srolovat“ a do oka pomocí injektoru či speciální pinzety vložit i velmi malým operačním otvorem (řezem). Uvnitř oka se čočka rozvine a bez dalších úprav zajistí kvalitní vidění.

Laserová operace

je řízena automaticky samotným přístrojem – femtosekundovým laserem. Při operaci budete ležet na operačním lůžku. Zaujměte pohodlnou polohu a snažte se při operaci nehýbat. Z klidného ležení ale nemusíte mít obavy, operace je velmi krátká, laserový výkon trvá jen 40–50 vteřin. Nejprve operaci chirurg naplánuje pomocí integrovaného očního tomografu (OCT), který přesně zobrazuje vnitřní struktury oka. Při samotném zákroku laser nejprve provede vstupní operační řezy, pak zajistí kruhové otevření předního pouzdra čočky, které umožní rozmělnění zkalené čočky a její odsátí. V dalším kroku, pokud je třeba, může přístroj pomocí nářezů na rohovce provést korekci astigmatismu. Následně chirurg odsaje rozmělněné čočkové hmoty. Na závěr je do oka vložena umělá nitrooční čočka. Stejně jako u ultrazvukové operace není třeba rány v oku nijak zašívát, operační rány vytvořené laserem jsou navíc dvojité lomené a samotěsnící, takže uzavření operačních otvorů je téměř okamžité a hojení velmi rychlé. Celý zákrok probíhá bezpečně, šetrně, bez skalpelu!

Po ultrazvukové i laserové operaci nechte oko zavřené, sestřička vám jej zakryje sterilní náplastí. Budete převedeni do pooperačního pokoje, kde můžete v klidu a libovolně dlouho odpočívat. Po převlečení můžete z kliniky odejít, pouze počkejte na předání lékařské zprávy. Po operaci je vhodné odcházet v doprovodu jiné osoby.

Domácí péče po operaci

Rekonvalescence a zhojení oka je po operaci velmi rychlé. Druhý den po operaci si můžete sami sundat obvaz, který oko po operaci chránil. Užívejte oční kapky, které usnadní hojení, dodržujte doporučení lékaře a nezapomeňte na stanovené kontroly. Oko po operaci nedrážděte a nemněte, chraňte jej před úrazem. Pokud pociťujete bolest, vezměte si léky proti bolesti, nikdy je však nekombinujte s alkoholem. Pokud se objeví silné bolesti oka, okamžitě vyhledejte lékaře.

Neznepokojujte se, že vidění není okamžitě 100%, po operaci může být vidění mlhavé, během několika dnů se ale vše výrazně zlepší a do 30 dnů po operaci by se vidění mělo stabilizovat.

V každém případě po operaci můžete sledovat televizi, číst, jít na procházku, předklánět se i zavazovat tkaničky. Ohýbání se a nošení předmětů, které nevyžaduje extrémní námahu, obvykle nevadí. Tmavé brýle nejsou nutné, pokud je vám ale pobyt na slunci nepříjemný a světlo příliš prudké, brýle používejte.

Pooperační péče – kontroly po operaci

Po skončení operace budete rovnou objednáni na pooperační kontroly, většinou již 1. den po operaci, často ale postačí kontrola do tří dnů od zákroku. Doporučení týkající se léků a následné péče včetně omezení apod. vám dá lékař jak po operaci, tak také při následné kontrole.

Doporučení: Do práce se můžete vrátit již několik dnů po operaci, domácím pracem se věnujte až druhý týden po operaci. Pracujete-li v infekčním prostředí (např. chov dobytka), je vhodné do těchto provozů alespoň 4 týdny nevstupovat. Fyzicky velmi namáhavé práce provádějte až od šestého týdne po operaci. Po stejnou dobu je třeba oko chránit před úrazem. Řídit auto lékaři doporučují až 2 až 3 týdny po zákroku, nejlépe však sedejte za volant až po operaci druhého oka. Líčení řas vynechte po dobu dvou týdnů. Ke stabilizaci zraku dochází asi 4–6 týdnů po operaci, proto buďte trpěliví a např. nové brýle si nechte předepsat až po uplynutí této doby.

V každém případě docházejte na kontroly k očnímu lékaři pravidelně!

MUDr. Lubomír Továrek, Oční mikrochirurg kliniky DuoVize

Jak dlouho se léčbě šedého zákalu věnujete? Specializujete se výhradně na tyto operace nebo provádíte i jiné oční zákroky?

Operacím šedého zákalu se věnuji od roku 2000. Kromě tohoto zákroku se dále věnuji nitroočním refrakčním operacím a filtrační operaci glaukomu.

Kolik pacientů se šedým zákalem se na vás/vaši kliniku v současné době obrací a kolik jich osobně operujete?

S operací šedého zákalu se na nás obrací velké množství pacientů. Já osobně odoperuji během roku až 3000 pacientů.

Jaký typ operace děláte raději – ultrazvukovou či laserovou metodu?

V pražské klinice DuoVize provádíme jak ultrazvukovou, tak laserovou metodu. Proto více záleží, kterou z metod upřednostní pacient. Já osobně preference nemám a rád operuji oběma způsoby.

Lze všechny pacienty operovat oběma způsoby nebo jsou nějaká omezení, indikace, kdy danou metodu zákroku nelze provést?

Již po předoperačním vyšetření zjistíme, zda pacient vykazuje nějaká omezení v provedení zákroku. Problém může nastat v okamžiku, kdy má pacient málo průhlednou rohovku nebo nelze dostatečně rozšířit jeho zornici pomocí kapek. Těchto případů je pouze zanedbatelné množství.

O jaký typ nitroočních čoček vás pacienti nejčastěji žádají?

Největší zájem je o implantaci multifokálních čoček. Pacient podstoupí operaci šedého zákalu a zároveň mu pomůžeme zbavit se dioptrií.

Zažijete na operačním sále i nějaké humorné situace nebo je každá operace spíše spojena s nervozitou a napětím pacientů?

Přístup k pacientům máme velice pozitivní po celou dobu operace. Veškeré zákroky probíhají v naprostém klidu a na naše pacienty přenášíme dobrou náladu.

Obrací se na vás také pacienti, kterým byl šedý zákal operován před mnoha lety a kteří v oku nitrooční čočku nemají? Můžete je nyní znovu operovat a čočku dodatečně implantovat?

S těmito pacienty se setkávám jen velice zřídka. V dnešní době se čočka rutinně implantuje, proto je tato situace velice výjimečná. Ale není problém čočku dodatečně implantovat.

Oční kliniky NeoVize Brno a Duovize Praha

patří k největším očním mikrochirurgickým pracovištím v České republice. Poskytujeme komplexní a vysoce kvalitní chirurgickou léčbu očních vad a onemocnění. Specializujeme se na laserové operace očí femtosekundovým laserem, nitrooční operace dioptrických vad, léčbu onemocnění sítnice a sklivce, léčbu keratokonu, zeleného zákalu a v neposlední řadě na ambulantní operace šedého zákalu.

Na naší klinice poskytujeme vždy péči na nejvyšší světové úrovni. Naši pacienti oceňují především špičkovou péči a lidský, individuální přístup ke všem pacientům. Na našich klinikách jsme dohromady provedli již více než 50 tisíc očních operací, z toho více než 30 tisíc operací šedého zákalu.

Naší dlouhodobou strategií je postupné rozvíjení a rozšiřování nabídky služeb souvisejících s očními vyšetřeními a operacemi, které korespondují s dynamickým rozvojem medicíny. Od samého počátku poskytujeme vysokou kvalitu operací a vyšetření garantovanou výborným technickým zázemím a excelentními operatéry, kteří jsou proslulí nejen na území České republiky, ale i v zahraničí.

Poskytování kvalitní péče a lidský přístup ke každému pacientovi je pro nás prioritou, o čemž svědčí i vysoký počet spokojených pacientů, kteří k nám neváhají na operaci poslat i své nejbližší – rodinu a přátele.

Více najdete na www.duovize.cz a www.neovize.cz